

literaturi na dnevnom redu, a to su: o inspiraciji sv. knjiga, o bespogriješnosti sv. pisma. To stoji, da je cijelo sveto pismo bespogriješno. A kako je s raznim poteškoćama, poimence historijskim? Autor riješava poteškoće tako, „vel non sunt dictum, sed modus dicendi, vel sunt dictum scriptoris, suo nomine aliquid pro verodantis, vel non sunt dictum scriptoris secundum eum sensum quo esse dicuntur“ (str. 152). Držim, da je zgodno, što je pisac na ovako malom prostoru od 208 stranica obradio tako važna pitanja, ali donekle ipak trpi temeljitost, kad se ovako teška pitanja opširno ne raspravljaju. No Bainvel kod svakog poglavlja citira specijalnu literaturu, te se tako onaj, koji hoće dublje zaći u problem, može lako u literaturi orijentirati.

E. L.

A. Poulain S. I.: Die Fülle der Gnaden. Ein Handbuch der Mystik. Freiburg, Herder, 1910. 2 sveska, str. XXX+416, XIV+462, cijena K 7'20, vez. K 9'12.

To je djelo prijevod iz francuskoga. Franc. original ima naslov „Des grâces d' oraison“, te je po prvi put izašlo 1901. i doživilo do sada šest izdanja. Strukovna je kritika primila to djelo s osobitom pohvalom. Meschler, koji je stručnjak u tim stvarima, kaže za to djelo, da je najbolje i najsolidnije, što je pisano o mistici. I zaista to djelo zaslužuje svaku pohvalu.

Glavna prednost toga djela su jasne i precizne definicije i naukovne stavke, što vrlo često u mističkim djelima ne možemo naći. Time će i obični vjernici bez prevelike muke moći zaći

u tajne mistike, a opet stavlja na raspolaganje psihologu religijâ i dušobrižniku kratak i jasan rukovogj, koji ih poučaje o današnjem stanju mističke teologije. Autor točno razlikuje između askeze i mistike, on nije toliko principijelan kao praktičan, što se vidi na mnogim primjerima, koje donâša u potvrdu svoje teorije. Poulain jasno razlikuje bitno u mistici — naime sjedinjenje s Bogom i samoposvećenje — od nebitnoga, a to su vizije i objave. Na početku svog djela P. razlaže, što je mistika. Svakako su vrlo zanimiva poglavlja o ekstazi, gdje imađe i odlomak s naslovom: Ekstasen u. krankhafte Ererscheinungen kao letargija, hipnoza. Gotovo cijela druga sveska se bavi objavama i vizijama. Spominjem još i poglavlje o shvatanju ekstaze kod Muhamedanaca.

Napokon nije čudo, da je djelo tako vrsno, jer je pisac, kako sam u uvodu kaže, studirao ta pitanja po prilici 40 godina, i to s osobitim obzirom na to, da ih može precizno i praktički prikazati; osim toga je prošao cijeli niz folijanata i rasprava o tom predmetu i razgovarao s mnogo takih osoba, koje su primile ili su si utvarale da su primile mističke milosti.

Njemački se prijevod strogo drži originala, samo su nekoja poglavlja malo drugačije razdijeljena i neka su mjesta nešto skraćena. Osim toga se je u bibliografije više obaziralo za njemačku mistiku.

E. L.

Dr. G. Prohászka: Die Liebe bis an's Ende. Gedanken über die hl. Eucharistie. Kempten u. München, Kössel, 1910. str VI+124, cijena K 1'44.